MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Radosław Mleczko
Podsekretarz Stanu

DWM-XXI-6107- 20/MS /12
Ldn. 1619/12

Warszawa, 28 września 2012 r.

Pan
Marek Tabor
Sekretarz
Komitetu do Spraw Europejskich
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Szanowny Panie Sekretarzu,

W załączeniu przesyłam projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy (w zakresie urlopów wychowawczych), z uprzejmą prośbą o przedłożenie dokumentu do rozpatrzenia Członkom Komitetu do Spraw Europejskich.

Uprzejmie informuję, że konieczność nowelizacji przepisów Kodeksu pracy dotyczących urlopu wychowawczego w zakresie przedstawionym w projekcie związana jest przede wszystkim z wejściem w życie dyrektywy Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylającej dyrektywę 96/34/WE (Dz. Urz. UE L 68 z 18.3.2010, str. 13). Główną zmianą w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego na poziomie UE wprowadzoną dyrektywą jest wydłużenie minimalnego wymiaru urlopu rodzicielskiego z 3 do 4 miesięcy i ustanowienie co najmniej jednego z tych czterech miesięcy nieprzenoszalnym (Klauzula 2 porozumienia). Termin na wdrożenie przedmiotowej dyrektywy do prawa polskiego upływa w dniu 8 marca 2013 r.

Drugim powodem nowelizacji Kodeksu pracy jest orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 22 kwietnia 2010 r. w sprawie C-486/08 *Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols*. Trybunał orzekł m.in., że klauzulę 2 pkt 6 porozumienia

ramowego w sprawie urlopu rodzicielskiego, wdrożonego dyrektywą 96/34/WE, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, zgodnie z którym pracownicy, którzy korzystają z prawa do urlopu rodzicielskiego w wymiarze dwóch lat, tracą po jego zakończeniu prawo do corocznego płatnego urlopu za rok poprzedzający narodziny dziecka. W tym kontekście Trybunał wskazał również, że uprawnienia nabyte lub nabywane przez pracownika w chwili rozpoczęcia urlopu rodzicielskiego zachowane są w niezmienionej formie do zakończenia urlopu rodzicielskiego i mają zastosowanie po zakończeniu tego urlopu, przy czym pojęcie uprawnień nabytych lub nabywanych należy rozumieć jako obejmujące całość praw i korzyści, w formie pieniężnej i w naturze, wynikających bezpośrednio lub pośrednio ze stosunku pracy, na które pracownik może się powołać wobec pracodawcy w chwili rozpoczęcia urlopu rodzicielskiego (pkt 50-53 wyroku). Analogiczne uprawnienie jest gwarantowane także postanowieniem klauzuli 5 pkt 2 zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego, wdrożonego dyrektywą Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylającą dyrektywę 96/34/WE.

Projekt został poddany uzgodnieniom międzyresortowym, zgodnie z przepisami Uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz opiniowaniu partnerów społecznych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców.

W trakcie uzgodnień międzyresortowych uwagi zgłosili: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Minister Finansów, Minister Spraw Zagranicznych oraz Rządowe Centrum Legislacji. W ustawowym terminie Związek Rzemiosła Polskiego przekazał opinię o braku uwag do projektu. Pozostałe organizacje nie zajęły stanowiska.

Przedkładany projekt ustawy uwzględnia wszystkie uwagi zgłoszone przez Ministra Spraw Zagranicznych, a także Rządowe Centrum Legislacji.

W projekcie ustawy:

- zrezygnowano z pierwotnej propozycji utrzymania w mocy dotychczasowych przepisów dot. udzielania urlopu wychowawczego zawartych w Kodeksie pracy, a także w akcie wykonawczym do Kodeksu – do pracowników korzystających z urlopu w dniu wejścia w życie nowych regulacji prawnych, a także gdy przed tym dniem złożono wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego lub wykorzystano część takiego urlopu udzielanego w celu sprawowania osobistej opieki nad danym dzieckiem. W konsekwencji nowe przepisy, ocenione jako korzystniejsze

w porównaniu z obecnymi regulacjami, będą miały zastosowanie także w w/w przypadkach,

- zrezygnowano z określenia minimalnego wymiaru urlopu wychowawczego wykorzystywanego w częściach, jeżeli miałyby one obejmować nieprzenoszalną część tego urlopu,
- przyjęto zasadę, zgodnie z którą wykorzystanie urlopu wychowawczego w wymiarze co najmniej jednego miesiąca oznaczałoby wykorzystanie przez rodzica lub opiekuna dziecka nieprzenoszalnej części urlopu wychowawczego.

W uzasadnieniu do projektu (OSR) bardziej szczegółowo odniesiono się do kwestii wpływu instytucji nieprzenoszalnej części urlopu wychowawczego na sytuację pracownika samotnie wychowującego dziecko. Uzupełniono także tabelę zbieżności.

Uzasadnienie przedkładanego projektu ustawy, w części dotyczącej Oceny Skutków Regulacji, uzupełniono o przedstawienie szacunkowych skutków finansowych, jakie mogą powstać w związku z podwyższeniem wymiaru urlopu wychowawczego – z 36 do 37 miesięcy, zgodnie z uwagami przekazanymi przez Ministra Finansów oraz Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. W piśmie z dnia 24 września br., znak: DPR-I-021-5.3.1/JS/ABB/JB/MF/12 skierowanym do Pana Adama Jassera, Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Zastępcy Przewodniczącego Stałego Komitetu Rady Ministrów wyjaśniono powody, dla których nie jest możliwe oszacowanie liczby osób, których dotknęłaby zmiana w zakresie nieprzepadania urlopu wypoczynkowego.

Przedkładany projekt nie uwzględnia jednej uwagi Ministra Finansów zmierzającej do pozostawienia wymiaru urlopu wychowawczego na dotychczasowym poziomie. Przyczyny, dla których proponuje się nie uwzględniać tej uwagi zostały szczegółowo wyjaśnione w piśmie Ministra Pracy i Polityki Społecznej skierowanym do Ministra Finansów (pismo z dnia 25 września br., znak: DPR-I-021-5.3.1/JS/ABB/JB/MF/12).

Ze względu na to, iż zdecydowana większość uwag zgłoszonych w trakcie uzgodnień międzyresortowych została uwzględniona, a także biorąc pod uwagę fakt braku uwag do projektu ze strony partnerów społecznych – nie organizowano konferencji uzgodnieniowej.

Zał.

Projekt ustawy z dnia 24 września 2012 r. wraz z uzasadnieniem i tabelą zbieżności